

**ආධ්‍යාන කාව්‍යයෙහි කථාවිනාසය පිළිබඳ ඇරිස්ටෝටලියානු විග්‍රහයක් (ගුත්තිල කාව්‍යය ඇසුරෙන්)**

N.E.H. Lanka

*Department of Sinhala, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Ruhuna, Sri Lanka*

Corresponding author: hasini.lanka@gmail.com

කවිය මාධ්‍ය කරගනිමින් කිසියම් කථාවක් කලාත්මකව ගොඩනැගීම ආධ්‍යාන කාව්‍ය වශයෙන් හැඳින්වේ. ආධ්‍යාන යන පදය බටහිර ‘Narrative’ පදය ආශ්‍රය කොටගෙන බිහි වන්නකි. ආධ්‍යාන කාව්‍යයෙහි සන්දර්භමය ගති ලක්ෂණ පිරික්සීමේදී හුදෙක්ම කාව්‍යමය ලක්ෂණ පමණක් නොව නාට්‍යමය, ප්‍රබන්ධමය ගති ලක්ෂණද ඒ කෙරෙන් විද්‍යමානිතය. කථාවිනාසය යනු සංවිධානාත්මකව සකසන ලද සිද්ධිදාමයකි. ඇරිස්ටෝටලියානු විග්‍රහයේදී කථාවිනාසය යන්න පැහැදිලි කරනුයේ ශෝකෝත්පාදකය (Tragedy) ආධාරවය. ඇරිස්ටෝටල් විසින් නාට්‍යමය ශෝකෝත්පාදකයෙහි අන්තර්ගත විය යුතු අංග හයක් දක්වනු ලබයි. එනම් කථාවිනාසය, වර්ත, වාග්විලාසය, චිත්තනය, ප්‍රේක්ෂාව සහ සංගීතය යන්නයි. එමෙන්ම ඇරිස්ටෝටල් විසින් ස්වීය කාව්‍ය ශාස්ත්‍රය කෘතියෙහි (Poetics) කථාවිනාසයට ප්‍රමුඛ ස්ථානයක්ද වර්ත නිරූපණයට ද්විතීය ස්ථානයද ලබා දී ඇත. කෝට්ටේ අවධියෙහි ලියවෙන ගුත්තිල කාව්‍ය වනාහි ඇරිස්ටෝටලියානු ශෝකෝත්පාදකයක් නොවුණද, ගුත්තිල ජාතකයෙහි දැක්වෙන කර්ම සංකල්පයෙන් පරිබාහිරව, කථාවිනාසය ආශ්‍රිත ඇරිස්ටෝටලියානු විග්‍රහයන්ට අනුකූලව ගැඹුරු කියවීමකට ලක් කළ හැකි නිර්මාණයකි. සම්භාව්‍ය පද්‍ය සාහිත්‍යයෙහි බොහෝ ආධ්‍යාන කාව්‍යවල සිද්ධි ගැළපීමේ අන්‍යෝන්‍යය සම්බන්ධ විවිධ මතවාද පැවතියත් ගුත්තිල කාව්‍යයෙහි සංවිධානාත්මක ස්වරූපය බහුතරයකගේ ඇගයීමට පාත්‍රව තිබේ. මෙම අධ්‍යයනයේදී සිදු වූයේ ගුත්තිල කාව්‍ය නමැති සම්භාව්‍ය ආධ්‍යාන පද්‍යයෙහි කථාවිනාසයෙහි පවතින ශිල්පීය ලක්ෂණ ඇරිස්ටෝටලියානු සෞන්දර්ය න්‍යායන්ට අනුව විශ්ලේෂණය කර බැලීමකි. බටහිර සාහිත්‍ය විචාරයන් සම්භාව්‍ය පද්‍ය සාහිත්‍යයන් මෙහි අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍ර විය. ඇරිස්ටෝටලියානු න්‍යායෙහි දැක්වෙන කථාවිනාසයෙහි අංග ලක්ෂණ ගුත්තිල කාව්‍ය කෙරෙන් නිරූපණය වනුයේ කෙලෙසද යන්න මෙම පර්යේෂණයේ අධ්‍යයන ගැටලුව වූණි. අපරදිග සාහිත්‍ය විචාරයන් සම්භාව්‍ය පද්‍ය සාහිත්‍යයන් ආශ්‍රිත තුල්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක් සිදු කිරීම, කථාවිනාසය භාවිතයෙහිලා ඇරිස්ටෝටලියානු න්‍යාය පැහැදිලි කිරීම සහ ගුත්තිල කාව්‍යයෙහි මූල, මැද, අග යන ත්‍රයෙහි විධිමත් ගැළපීම හඳුනාගැනීම මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණු විය. මෙහිදී ගුණාත්මක දත්ත ආශ්‍රය කොට ගැනුණු අතර පුස්තකාලය ගවේෂණය සහ අන්තර්ජාලය පරිශීලනය ඔස්සේ දත්ත ගවේෂණය කරනු ලැබුණි. ගුත්තිල මූසිල වාදය, චිණා තරඟ මණ්ඩපය සැකසීම, තරඟය නැරඹීමට පැමිණි මැති ඇමති පිරිස් වර්ණනය, ගුත්තිලගේ චිණා වාදනය අතිශයෝක්තියෙන් වර්ණනය හා ගුත්තිලගේ සුරලොව ගමන යන මෙකී සියලු සිද්ධිවල මනා අවයව සංස්ථාපනයක් පවතී. ඇරිස්ටෝටලියානු න්‍යායෙහි දැක්වෙන ආකාරයට ‘කාරුණ්‍ය’ වැනි භාව ගුත්තිල කාව්‍යයෙහි කථාවිනාසය ආශ්‍රිතව ගොඩනැගේ. කථාවිනාසයෙහි අන්තර්ගත විය යුතුයැයි ඇරිස්ටෝටල් විසින් දක්වනු ලබන සම්භාව්‍යතාව (Probability), හවිතව්‍යතාව (Possibility) සහ අවශ්‍යතාව (Necessity) යන ලක්ෂණ ගුත්තිල කාව්‍ය කෙරෙන් විශද වන බැව් පර්යේෂණ සමාලෝචනයේදී ගම්‍ය විය.

*ප්‍රමුඛ වචන: ආධ්‍යාන කාව්‍ය, ඇරිස්ටෝටලියානු න්‍යාය, කථාවිනාසය, ගුත්තිල කාව්‍ය, ශෝකෝත්පාදකය*